

Rezerwat przyrody „Rawka”

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W ŁÓDZI

Rezerwat przyrody „Rawka”

Rodzaj rezerwatu: krajobrazowy

Typ rezerwatu: biocenotyczny i fizjocenotyczny

Podtyp rezerwatu: biocenozy naturalnych i półnaturalnych

Typ ekosystemu: wodny

Podtyp ekosystemu: rzek i ich dolin, potoków i źródeł

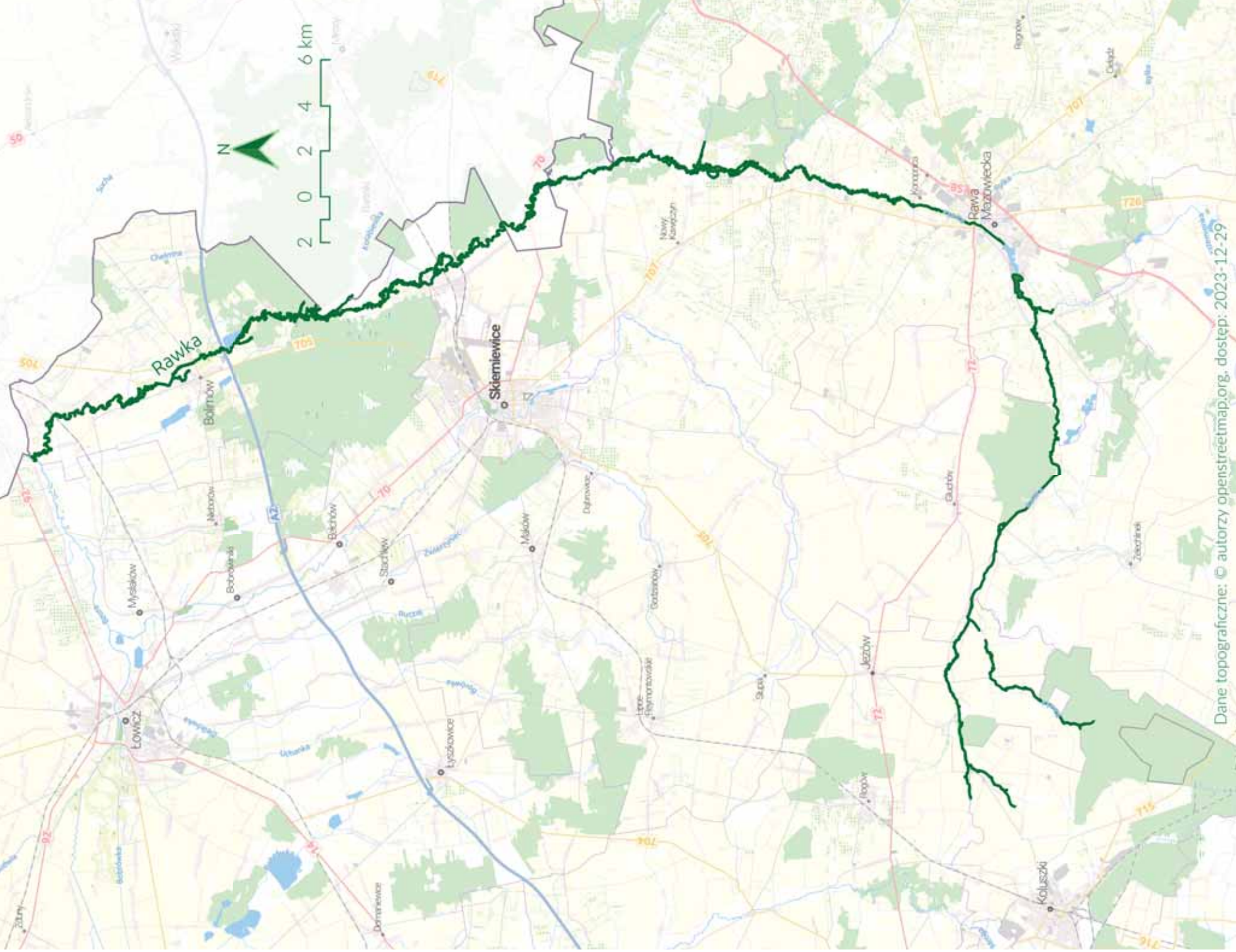
Rezerwat przyrody „Rawka” został utworzony w 1983 r i zajmuje powierzchnię 526,31 ha. Jest to jedyny rezerwat w województwie łódzkim chroniący rzekę od źródeł aż do jej ujścia. Ochroną objęty jest ponad 100 km odcinek rzeki.

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych w naturalnym stanie typowej rzeki nizinnej średniej wielkości wraz z krajobrazem jej doliny oraz środowiska życia wielu rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt.

Głównym przedmiotem ochrony rezerwatu jest rzeka Rawka na całej długości i w pełnym zróżnicowaniu swoich siedlisk – rzeka jako zjawisko hydrologiczne i ekologiczne. Rawka oraz jej dolina stanowią jeden z najważniejszych elementów przyrodniczo-krajobrazowych zachodniego Mazowsza. Rawka należy do nielicznych rzek w tej części Polski o naturalnym, meandrującym charakterze. Tworzy liczne zakola, w pobliżu których występują odcięte starorzecza, a jej koryto urozmaicają wysepki i łachy. Starorzecza, dopływy, przyległe pasy lądu są włączone do rezerwatu celem zabezpieczenia całości i funkcjonalności głównego przedmiotu ochrony. Stopień zachowania naturalności rzeki Rawki jest zróżnicowany. W części środkowego i dolnego biegu jest to rzeka naturalna, płynąca w dolinie o niezmiennym rzeźbie i z szatą roślinną wprawdzie użytkowaną, ale w sposób zgodny z siedliskiem. Roślinność wzdłuż dużej części górnego biegu rzeki jest naturalna (lasy łęgowe) lub półnaturalna (łąki), natomiast koryto miejscami uregulowane. Najbardziej przekształcona jest rzeka i dolina w okolicy Rawy Mazowieckiej. Biorąc pod uwagę stan rzek na niżu trzeba uznać, że Rawka przynajmniej w połowie długości jest rzeką o wysokim stopniu naturalności, jakiej nie mają już inne rzeki.

Rezerwat przyrody „Rawka”

Roślinność rezerwatu cechuje zestaw zbiorowisk reprezentatywny dla dolin rzek nizinnych. Z rzeką i jej doliną związane są zbiorowiska wodne i łąkowe a także fitocenozy leśne tj.: olsy, łęgi i grądy. Dla ochrony szaty roślinnej rezerwatu ważne są dwa czynniki: utrzymanie dotychczasowych sposobów użytkowania oraz warunków środowiskowych, przede wszystkim stosunków wodnych. Flora rezerwatu jest również typowa dla niżu polskiego. Spotkać tu można wiele roślin chronionych i rzadkich w skali regionu i kraju, m.in.: goździka pysznego, selernicę żyłkową, wrońca widlastego, wolffię bezkorzeniową, świerżabka bulwiastego i inne.

Dolina Rawki to również siedlisko wielu cennych gatunków zwierząt. W Rawce występują m.in.: głowacz białopłetwy, piskorz, koza, różanka i minóg strumieniowy. Dolina rzeki jest również siedliskiem bobra i wydry. Na uwagę zasługują także występujące tu gatunki ptaków. Do najcenniejszych z nich należą: bąk, bocian czarny, bocian biały, błotniak stawowy, derkacz, kropiatka, czy zimorodek. Płytke starorzecza i rozlewiska zasiedla kumak nizinny i traszka grzebieniasta. Obszar stanowi ważny szlak migracyjny dla dużych ssaków, zwłaszcza łosia.

O tym jak wielkie walory przyrodnicze posiada dolina Rawki świadczy również fakt, iż w celu ochrony cennych siedlisk przyrodniczych i rzadkich lub zagrożonych gatunków zwierząt i roślin, w środkowej części doliny utworzony został specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Dolina Rawki PLH100015.

To, co wyróżnia rezerwat przyrody „Rawka”, to wyjątkowa malowniczość krajobrazu roślinnego, złożonego z mozaiki łąk, szuwarów, lasów i zarośli. Uroku dodaje również

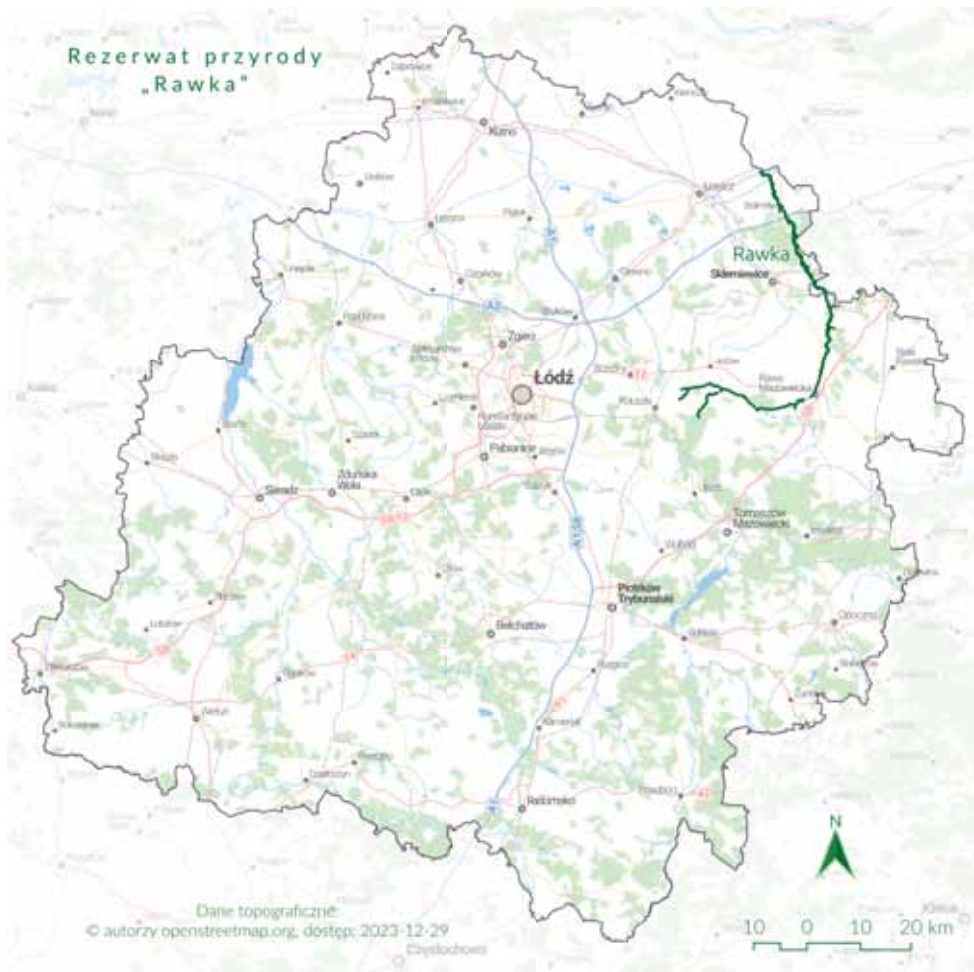
sama Rawka, której brzegi na długich odcinkach porośnięte są szpalerami olch, splątanych chmielem i powojnikiem, z korzeniami zanurzonymi w rzece i mocno utwierdzającymi jej brzegi. Wartko płynąca rzeka z wieloma załamaniami spadku silnie meandruje w środkowym i dolnym biegu. Krajobraz doliny Rawki harmonijnie łączy ukształtowanie powierzchni, roślinność i wody z osadnictwem i użytkowaniem rzeki i szaty roślinnej.

Ze względu na swoje walory rezerwat cieszy się dużym zainteresowaniem. Należy tutaj zaznaczyć, iż obszar rezerwatu **nie jest udostępniany turystycznie**. Jednak na rzece odbywają się liczne spływy kajakowe. Jeżeli trasa planowanego spływu kajakowego przebiega przez rezerwat, konieczne jest **uzyskanie zezwolenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska**. Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody, w rezerwach obowiązują zakazy, w tym także zakaz pływania kajakiem. Istnieje jednak możliwość zorganizowania legalnego spływu, także na tych niezwykle cennych terenach. W tym celu konieczne jest uzyskanie decyzji zezwalającej na odstępstwa od zakazów. Dla rezerwatów przyrody w województwie łódzkim decyzję taką wydaje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi. W przypadku braku takiego zezwolenia, każdy, kto znajduje się na terenie rezerwatu, narusza przepisy prawa i naraża się na konsekwencje karne. Zakazy obowiązujące w rezerwach oraz udostępnianie ich społeczeństwu w sposób kontrolowany, służą ochronie tych wyjątkowych obszarów przed nadmierną ingerencją człowieka.

Zagrożenia:

- Nieprawidłowa gospodarka rybacko-wędkarska.
- Zubożenie różnorodności biologicznej m.in. poprzez spadek liczebności populacji niektórych gatunków ryb oraz ryzyko ich wyginięcia.
- Kłusownictwo.
- Usuwanie rumoszu, mogące prowadzić do niszczenia siedlisk, miejsc rozrodu organizmów wodnych.
- Występowanie ekspansywnego gatunku obcego pochodzenia – klonu jesionolistnego.
- Penetracja rezerwatu przez lokalną ludność i turystów, zaśmiecanie terenu.

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W ŁÓDZI

Opracowanie tekstu i fotografie:

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Łodzi
ul. Traugutta 25, 90-113 Łódź
tel. 42 665 03 70
e-mail: sekretariat@lodz.rdos.gov.pl
www.gov.pl/web/rdos-lodz

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARKI WODNEJ
W ŁÓDZI

Dofinansowano ze środków finansowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w ramach zadania: „Poprawa oznakowania rezerwatów przyrody wraz z działaniami edukacyjno-promocyjnymi”